

Exercițiu de admirație

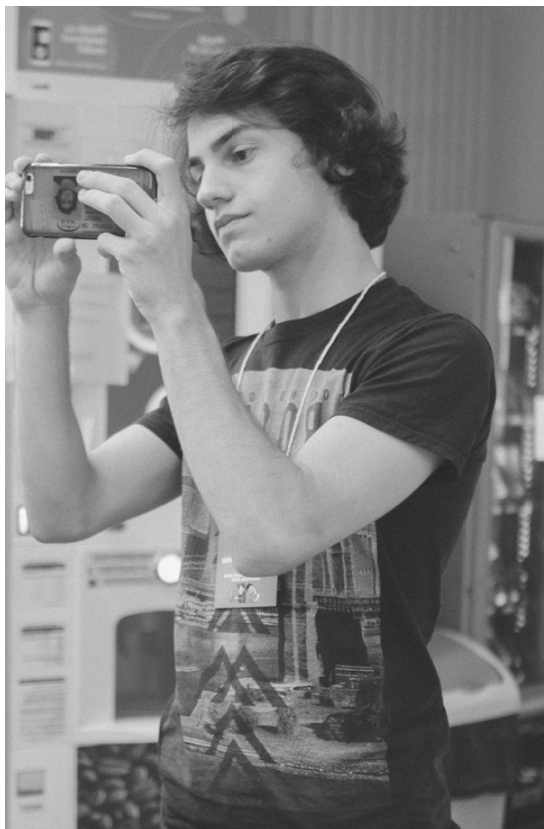
Dialog cu un elev care a avut șansa de a întâlni un profesor pasionat
Sebastian Topan – profesoară Bianca Noje

Sebastian Topan, a fost cel mai tânăr "maestru solomonar" dintre toți participanții la cele 10 ediții ale Concursului Național al Cercurilor de Lectură „Lecturiada elevilor”. Desigur, alegerea sa de către organizatori nu a fost întâmplătoare: Sebastian a debutat ca actor de film în clasa a VI-a, a câștigat două faze naționale ale Olimpiadei de Actorie și are peste 100.000 de abonați pe YouTube și Instagram. L-am recomandat înainte de a-l cunoaște personal – văzusem filmul și vreo 20 de scheciuri – pentru că am fost convinsă că stăpânește tehnica de a realiza un vlog și pentru că am știut că poate intra într-un rol în fața unui public – rolul profesorului. Am mizat pe faptul că e deja cunoscut tinerilor, dar nu am știut că poate preda atât de bine, că poate electriza sala și că va împărtăși încrederea în bucuria de a-ți urma visul în rândul tinerilor participanți.

Bianca Noje este profesoară de limba și literatura română la Școala Gimnazială Cristolț, județul Sălaj. Cu o experiență didactică de 10 ani, autoare de piese de teatru destinate elevilor la care predă, este cea care, în urmă cu 8 ani, l-a descoperit pe Sebastian și i-a deschis plăcerea pentru teatru. Corina Dindelegan

Sebastian, să te prezint cititorilor „Consilierului de lectură”? Ți-ai făcut un autoportret în cel mai recent material video pe care l-ai postat pe YouTube. Îți propun să începem cu „20 de ani în 5 minute”.

Numele meu e Sebi. M-am născut în județul Sălaj, într-un orașel care se numește Jibou, în jurul orei 16.00 într-o după-masă însoțită de toamnă și sunt al treilea băiat dintre cei patru copii, toți băieți, ai familiei. Deși am primit numele de Alexandru Sebastian, adică primul nume Alexandru, mama a hotărât să-mi spună Sebastian și asta pentru că în satul în care am crescut era un băiat care se numea Alexandru și în perioada aceea era tare neastâmpărat și nu ar fi vrut ca lumea să mă asocieze neapărat

cu el. Satul în care am crescut se numește Gârbou și este la 21 de km. de cel mai apropiat oraș, adică de Jibou. În copilărie eram un copil destul de liniștit, eram mămos, nu aveam prea mulți prieteni, bine, asta poate și din cauză că nu erau foarte mulți copii de vârsta mea în sat și tocmai de aceea unul dintre cei mai buni prieteni ai mei era mai mare cu 14 ani decât mine și m-a influențat extrem de mult. Țin minte că el se pregătea să devină inginer și îmi spunea că orice treabă trebuie să o fac ca un adevărat inginer. Și asta era deviza mea: că trebuie să fac un lucru bun ca un adevărat inginer. În clasa a V-a am văzut pentru prima oară schița „Un pedagog de școală nouă” de I.L. Caragiale și mi-a plăcut așa de mult, încât anul viitor, când a venit o nouă profesoară de limba română, doamna Bianca Noje, și a vrut să monteze câteva piese de teatru,

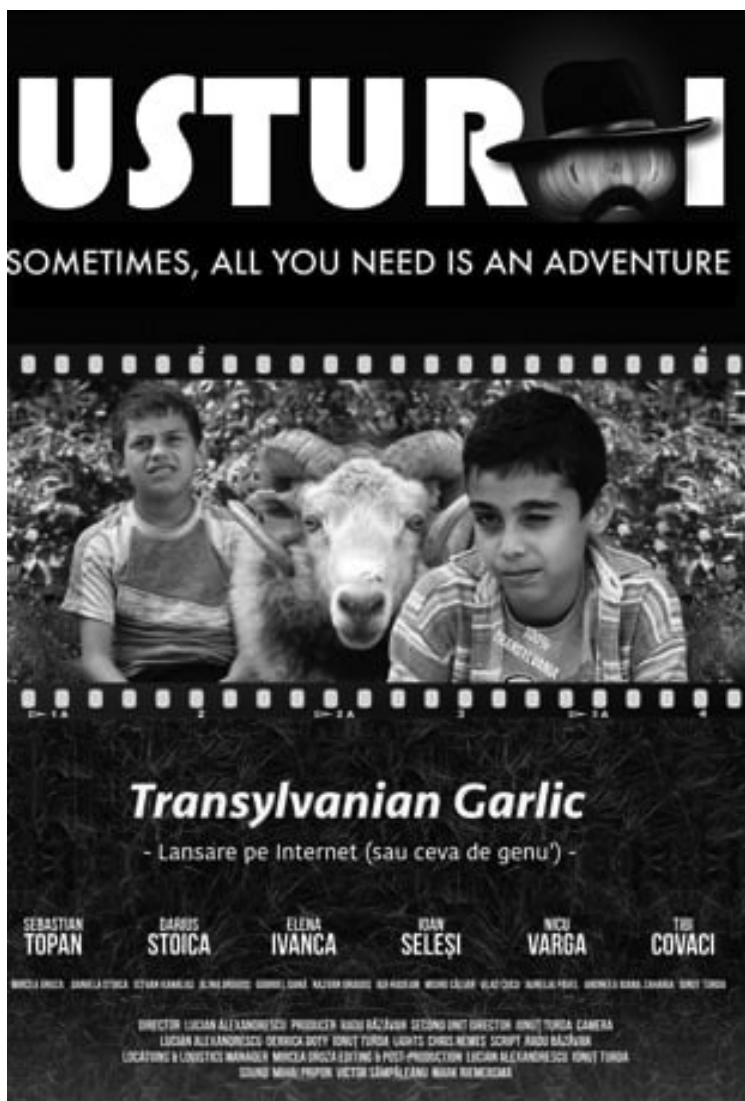
am ținut neapărat să mă implic. I-a plăcut așa de mult de noi, de cei din trupă, încât ne-a înscris la un concurs județean de teatru pentru elevi, primul de acest gen din județul Sălaj. Țin minte că mamei nu i-a prea convenit ideea de a mă lăsa să plec la Zalău, dar până la urmă am convins-o. Am participat la concurs, am câștigat premiul I, iar câteva luni mai târziu eram contactat pentru un casting de film pentru unul dintre rolurile principale. Filmul avea să fie unul independent, așa că producătorul a venit personal să-mi ia castingul și spunea, la un moment dat, că, din cauza lipsei semnalului și din cauză că drumul arăta mai rău decât după un proaspăt bombardament al rușilor, a crezut că s-a pierdut. Ce-i drept, și peisajele din județul Sălaj parcă-s desprinse dintr-un basm și tinzi să crezi c-ai nimerit într-o altă lume. După o scurtă perioadă de timp am primit bucuros vestea că e oficial, o să fiu unul dintre personajele peliculei, iar câteva luni mai târziu deja cunoșteam echipa pe platourile de filmare. Erau niște oameni pozitivi și erau înarmați până în dinți cu încredere și cu speranța că o să iasă cel puțin un proiect interesant. Acesta a fost punctul de cotitură din viața mea, pot zice, momentul care mi-a schimbat radical viața, pentru că, din acest moment nu mai îmi doream să devin stomatolog sau un inginer priceput, ci mă vedeam deja actor îmi doream să devin actor, și mă vedeam la Hollywood ridicând un premiu Oscar

și mulțumindu-i, nu știu... mamei mele și profesoarei de limba română. Și din momentul acesta totul s-a schimbat. Până la lansarea oficială a filmului am mai participat cu trupa la concursuri județene de teatru și de fiecare dată ne-am clasat pe primul loc iar eu eram mereu remarcat prin premii individuale și mi se spunea că trebuie să mă țin de actorie. Și așa am făcut. Drept urmare, doi ani mai târziu am fost admis cu 10 la liceul de actorie din Cluj, exact în momentul în care filmul se plimba pe la festivaluri și stabilea noi recorduri de audiență în Cluj și în cinematografele din țară. Un an mai târziu, filmul „Usturoi” se lansează independent în cinematografe și simultan pe internet, devine cel mai bine vândut film românesc în primul trimestru al anului 2016 și aici povestea cu filmul începe să se apropie de sfârșit, iar eu să mă axez doar pe școală. Însă nu pentru foarte mult timp; începusem să scriu scenarii de scheciuri pe care intenționeam să le filmez și să le încarc pe YouTube. Totuși eram puțin speriat, pentru că YouTube-ul era altă mângâiere de pește. Iar apoi iepurele cel mare a sărit, ca să zic așa, pentru că la nici un an de când afișul filmului nostru încă era pe geamurile cinematografelor am primit un mesaj de la unul dintre fondatorii Junimea (*n.n. rețea de socializare a tinerilor*) care mă întreba dacă nu cumva aș dori să colaborez cu ei pe partea de video. Am acceptat și asta m-a scos total din zona de confort și am început să postez simultan și pe canalul

meu de YouTube. Câteva luni mai târziu deveneam laureat la Olimpiada Națională de Arta actorului și mi se părea că nimic nu poate să meargă mai bine de atât. După încă un an eram invitat membru în juriul concursurilor la care doar cu câțiva ani înainte luasem premii, deveneam primul băiat din istoria Olimpiadei Naționale de Actorie care câștigă consecutiv două premii I, primeam butonul de argint de la YouTube (*n.n. pentru 100.000 de abonați*) și mă pregăteam încet-încet să-mi iau rămas bun de la liceu. Imediat după examenul de bacalaureat mă gândeam foarte serios să-mi încerc șansele în capitală, totuși nu a fost să fie, din păcate, așa că m-am întors la Cluj, mi-am luat un job și-am stat cuminte, în banca mea, un an și pot zice că mi-a prins extrem de bine. M-am tot gândit și m-am răzgândit și m-am gândit și m-am răzgândit iarăși și în cele din urmă am decis că vreau să rămân la Cluj, să-mi continui studiile aici, asta după ce am cunoscut niște oameni care mă motivează, care mă încurajează, care muncesc foarte mult și care-mi dau speranța că pot să ajung acolo unde mi-am propus. E deja toamnă, seamănă foarte mult cu primul an de liceu, atât că acum nu mai spun că am 15, ci 20 de ani.

Doamna Bianca Noje, vă mai amintiți anul în care ați devenit profesoara de română care l-a descoperit pe Sebastian?

Aveam 26 de ani și predam româna la școala din Gârbou când l-am cunoscut pe Sebi, unul dintre elevii mei simpatici.

De ce făceați ore de teatru? Nu erau încă în programa școlară care propune predarea transcurriculară și susține implicit avantajele jocului de rol.

Am avut întotdeauna o afinitate pentru teatru. În liceu scriam piese de teatru și jucam în trupa condusă de diriginta mea. De ce teatru? Pentru mulți dintre elevii mei, teatrul a fost un refugiu, un loc unde s-au simțit ca într-o familie, un loc unde nu ești criticat,

ridiculizat, marginalizat... un loc unde poți da frâu liber sentimentelor! Iar satisfacția pe care o simți când îi vezi jucând impecabil, aplaudați și felicitați de toată lumea nu se compară cu nimic altceva.

Vă mai amintiți cum era Sebastian în clasa a VI-a?

Sebi era un băiat mărunțel, cu un zâmbet larg, cu doi ochi veseli, ce se ascundeau în spatele unor ochelari cu rame subțiri, pe care îi purta

ocazional pe motiv că (am aflat mai târziu) „nu îi stă bine cu ei”. Îmi era greu să nu îi întorc zâmbetul ori de câte ori ne întâlneam pe holuri, indiferent cât de obosită sau ocupată eram, deoarece știam că urmează o voce cristalină care întreba: „ce faceți, doamna profesoară?”. Sebi avea acel respect pe care îl au majoritatea copiilor de la țară. Era politicoș și cred că de aceea era iubit de toți profesorii. Avea o sensibilitate pe care am văzut-o la puțini copii de vârsta lui, motiv pentru care, dacă lua o notă mai mică, îl supăra ceva sau cineva, îi puteai citi toată tristețea pe chip. La orele mele de română, Sebi s-a remarcat încă din prima zi: cu două degete sus, se ridica din bancă și era atât de grăbit să răspundă, mai că venea spre catedră. Printre calitățile care m-au făcut să cred că are talent pentru actorie se numără: spontaneitatea, simțul umorului, curiozitatea, empatia și modestia. Se exprima în așa fel încât uneori aveai senzația că fusese cândva bătrân și că știa toate tainele lumii. Alteori era melancolic de parcă tocmai trăia drama vieții lui. De multe ori, când găsea răspuns la vreun exercițiu, se manifesta de parcă tocmai făcuse descoperirea secolului. Un singur defect avea Sebastian: vorbea prea mult! În schimbemana veselie și energie prin toți porii. Sebi părea un mic savant, o mică ființă pregătită să apară pe scenă și să uimească... și, culmea, tocmai asta făcea, la fiecare festival, concurs, eveniment unde eram prezenți cu trupa Topic.

Povesteți-ne un moment din clasă în care v-a surprins, dacă vă mai amintiți.

La una dintre orele de română, în care verificam noțiunile despre subiect, l-am ascultat pe Ilie, unul dintre colegi lui Sebastian. Scrisesem pe tablă: „Ana are cireșe.”. Când l-am întrebat pe Ilie care este subiectul, acesta a răspuns „cireșe”. Ceilați au început să râdă. Sebi a ridicat mâna și a spus: „Nu vă supărați, doamna profesoară, dar în perioada asta cireșele sunt subiectul.”. Ne-am amuzat cu toții de remarcă lui... eram la sfârșitul lui mai și toată lumea vorbea despre cireșe.

Cum îl vedeți acum, după atâția ani, având în vedere faptul că, din punctul lui de vedere, sunteți omul care i-a declanșat pasiunea de mai târziu pentru teatru?

Acum îmi vine să râd și mai că i-aș spune : „Vezi?! Ți-am spus eu?!”. Mă privea cu ochii mari și uimiți când îi povesteam cum va merge la un liceu de actorie, la facultate, că poate juca în filme... Nu știu dacă atunci m-a crezut, însă mă bucur că a luptat pentru ceea ce și-a dorit! Actoria îl reprezintă mai mult decât orice altceva ar fi ales în viață. Este pur și simplu construit pentru așa ceva. Am găsit câte un „Sebi” în multe dintre școlile în care am predat, însă, toți s-au pierdut pe drum... deoarece a face mai mult decât cere programa școlară presupune sacrificiu de ambele părți (profesor și elev): nu mai ai pauze, timp de povești între colegi... Îi doresc doar sănătate și fericire deoarece știu că

toate celelalte visuri și le poate îndeplini singur!

Sebastian, care a fost cel mai insistent gând care i-a trecut prin minte unui tânăr de 19 ani (încă nu împliniseși 20!) când a primit invitația de a ține workshop-uri în cadrul Lecturiadei 2019 cu grupe mixte, de elevi și profesori?

Cu siguranță cel mai insistent gând a fost acela că nu o să fac ceva bine. Că o să dau greș. Eram extrem de emoționat și neliniștit gândindu-mă că nu o să reușesc să ajung la înălțimea așteptărilor organizatorilor și a celor care aveau să participe la workshop-uri.

Ți-ai făcut griji din cauza reacției elevilor sau a profesorilor?

Mi-a fost teamă mai ales de reacția profesorilor, de cum o să se raporteze la mine fiind așa de tânăr și mai având atât de multe de învățat. În ce-i privește pe elevi, credeam că o să mă fac mai greu înțeles în rândul liceenilor, că n-o să vrea să colaboreze cu mine pentru că suntem de vârste apropiate și nu o să mă poată vedea drept un profesor. Spre marea mea surprindere, atât profesorii, cât și elevii de liceu au fost incredibil de implicați și de deschiși la tot ce le-am cerut. Cu băieții de la liceu m-am împrietenit așa de bine, încât în pauze stăteam mereu împreună, uneori chiar și după finalizarea atelierelor, ba chiar m-au și invitat în vizită la ei în oraș, promițându-mi cazare și distracție garantată.

În ce au constat workshop-urile și cum le-ai construit?

Am susținut trei workshop-uri și toate au avut legătură cu crearea de conținut pentru mediul online. Am vorbit despre cum poți să faci un daily-vlog, cum poți să realizezi un videoclip de tip sketch, ce trebuie făcut pentru a face un vlog bun și cum vorbirea în fața camerei te ajută să evoluezi într-o persoană mult mai extrovertită.

Pentru 20 de ani, poți spune că ai realizări importante. Cum te fac acestea să te simți în raport cu colegii și profesorii tăi?

Mă fac să mă simt o persoană pe care se pot baza, în care își pot pune nădejdea și cu care se poate colabora. Consider că dedicarea și munca depusă pentru a-ți atinge scopul sunt adevăratele realizări.

La unul dintre workshop-uri le povesteați elevilor cum ai ajuns să dai probă pentru filmul „Usturoi” („Transilvanian Garlic”). Ce anume din felul tău de a fi sau din parcursul tău anterior a atras această șansă? Sau a fost doar noroc?!

Cred că am avut mult noroc, fiind omul potrivit la locul și timpul potrivit. În cazul meu, cu siguranță spontaneitatea și dorința de implicare au definit șansa, iar concursul la care am participat a fost contextul favorabil.

Te referi la acel concurs de teatru din județul Sălaj la care ai participat alături de alți colegi ai clasei a VI-a de la o școală ta cu o schiță de I.L. Caragiale la care a fost în juriu dramaturgul Flavius Lucăcel, care a confirmat părerea

profesoarei de limba și literatura română despre tine și care te-a recomandat pentru un rol în film?

Consider că șansa există mereu, trebuie doar să îi creăm un context favorabil. Faptul că filmul „Usturoi” avea să se toarne în următoarele luni și eu aveam să fiu nominalizat pentru casting, a fost norocul.

Într-un comentariu pe internet scrie că, în cazul tău, filmul a bătut viața. Și eu te întreb: ai fost atât de fascinat de firul epic al filmului în care ai jucat, încât chiar ai decis că viața ta ar trebui să se dedice actoriei?

În film aveam rolul unui băiețel care fuge la Cluj, împreună cu cel mai bun prieten al său pentru a se face actori. Firul epic al filmului s-a potrivit de minune cu proaspătul meu vis de a deveni actor și de

a urma o școală care să mă pregatească în același oraș în care a fugit și personajul meu.

Reiau o întrebare care ți s-a pus atunci când filmul a fost prezentat la Sibiu, în interviul pe care l-ai dat împreună cu producătorul Radu Băzăvan: Cum îl vezi pe Nicușor, personajul pe care îl jucaseși cu cinci ani înainte. Mai știi ce ai răspuns?

Nicușor e fratele meu mai mic. Nicușor e, de fapt, ceea ce îmi doream eu când eram mic. Era, de fapt, visul meu și acuma începe să crească.

Ai venit la Cluj la 14-15 ani, ai locuit în internat, a trebuit să faci față tuturor frustrărilor înstrăinării de casa părintească. Ce te-a făcut să nu renunți?

Au fost mai multe motive, însă cel mai important a fost dorința de a-mi îndeplini

visul: să devin un mare actor. Am avut norocul să simt pe pielea mea ce înseamnă o sală de cinematograful plină, iar dependența pe care mi-a dat-o încă mă motivează.

Creezi scheciuri în care ironizezi societatea, începând cu profesorii, mamele și colegii. Și, totuși, dacă faci abstracție de asta, ești un tânăr deosebit de prietenos și politicos. Care este mobilul acestei pasiuni pentru scheci?

Cu siguranță mi se trage de la plăcerea de a juca în fața camerei și din faptul că întotdeauna mi-a plăcut să fac oamenii să se simtă mai bine. Dacă o persoană care se uită la un filmuleț pe care l-am creat se amuză și uită de problemele pe care le are pe durata videoclipului meu, atunci scopul meu, cel puțin în ceea ce-l privește, s-a îndeplinit.

Spuneai la un moment dat că generația ta nu se mai uită la televizor, că preferă să-și aleagă filmele pe care le dorește de pe internet și că televiziunea va dispărea în favoarea online-ului. Cum se vede lumea din perspectiva generației tale?

Atât eu și cei din generația mea, cât și cei din generațiile mai tinere, suntem extrem de grăbiți și asta se datorează fără-ndoială tehnologiei. Spre exemplu, nu mai avem răbdare și nu mai vrem să ne uităm la un film cu multe pauze publicitare la televizor, când avem la dispoziție un gadget cu acces la internet. Tot datorită gadget-urilor și internetului putem să alegem la ce fel de conținut vrem să ne uităm, la orice oră și aproape în orice loc pe glob. Faptul că avem acces la atât de mult conținut din care să alegem, ne face să fim mult mai agitați decât generațiile născute în anii '90.

Într-unul dintre scheciuri, cred că din 2017, faci câteva referiri la planurile tale pentru viitor. Care este visul cel mai drag, cel la care te reîntorci mereu pentru a-ți aduna puterile atunci când ai îndoieli (am ales bine/n-am ales bine, poate era mai bine să mă fac medic sau inginer)?

Mereu gândul mi se duce înspre medicină, mai precis, spre stomatologie. M-am întrebat de multe ori dacă am făcut alegerea corectă, dar când mă gândesc la aplauzele publicului, îmi dau seama că îmi pun o întrebare la care am găsit răspunsul încă de la 12 ani, pe platourile de filmare.

Ai început anul I la Actorie la

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj. Care este cea mai mare teamă a ta?

Cea mai mare teamă pe care o am referitor la facultate este că n-o să reușesc să termin toate proiectele pe care mi le doresc finalizate în următorul an.

Dar cea mai mare așteptare?

Îmi doresc să învăț cât mai multe lucruri pe care să le pot pune în practică. Sunt curios, de altfel, de colegii mei. Vreau să îi cunosc mai în detaliu pentru posibile viitoare colaborări.

În încheiere, îți propun un joc. Îți dau o temă, ca în liceu, o parte din întrebările așa-numitului Chestionar al lui Marcel Proust. Se spune că scriitorul francez a completat „oracolul” întâi la 13 ani și apoi la 20, deci coincide perfect cu cele două vârste care te reprezintă: cea la care te-ai decis să pleci la Cluj la școală (bănuiesc eu) și cea la care te afli acum, când ți se deschid din nou toate drumurile.

Trăsătura principală a caracterului meu: Sunt mereu pozitiv.

Ce apreciez cel mai mult la prietenii mei: Apreciez dedicarea și ambiția.

Defectul meu cel mai mare: Mereu am încercat să mulțumesc pe toată lumea.

Visul meu de fericire: Mi-aș

dori să reușesc să joc într-un film mare.

Care ar fi cea mai mare nefericire?: Nu mi-aș dori ca problemele de sănătate să apară în viața mea.

Autorii mei preferați: Vasile Alecsandri, Pierce Brown, William Golding, Mihail Drumeș.

Personajele de ficțiune preferate: Harry Potter & Dobby (J.K.Rowling, seria „Harry Potter”), Darrow (Pierce Brown, „Furia Roșie”) și Jack Sparrow (filmul „Pirații din Caraibe”).

Compozitorii mei preferați: Hanz Zimmer, John Williams

Pictorii mei preferați: Ștefan Luchian, Van Gogh

Eroii mei preferați din viața reală: Johnny Depp și Tom Hanks

Reforma pe care o apreciez cel mai mult: Legea instrucțiunii

Talentul pe care mi-aș dori să-l fi avut, nativ: Mi-aș fi dorit să pot să cânt.

Greșelile pentru care am cea mai mare îndulgență: Greșelile făcute din dorința de a ajuta

Deviza mea: Totul se întâmplă cu un motiv.

Un mesaj pentru generația ta: Înconjurați-vă de oameni valoroși, care să vă susțină în ceea ce faceți și de la care puteți să învățați mereu. Oportunitățile o să apară mai devreme sau mai târziu. Singura condiție e să munciți din greu și să fiți cu adevărat dedicați.

